c) s nimiž hrozí poručenci spor o nezapravené pohledávky, nebo kdož s ním dokonce již ve sporu jsou. Vzhledem k tomu budiž zbaven poručenství i poručník, který jest zároveň dlužníkem poručencovým, lze-li se obávati sporů a kolise právních zájmů jejich (roz. ze dne 9. června 1863, sb. »Gl. U.« č. 1742);

d) konečně jest též nutno z poručenství vyloučiti — alespoň z pravidla — i ty, kdož se nezdržují v místě poručenského soudu nebo s místa svého pobytu jsou déle nežli rok vzdáleni již z toho důvodu, poněvadž tím značně jest stížen styk stran se sousedy a též dozor nad správou jmění poručencova, ač neodůvodňují-li zvláštní okolnosti odchylku od tohoto pravidla.

Co bylo řečeno o vyloučení z poručenství, platí dle § 281 o. o. z. též o opatrovnictví. Viz čl. Poručenství a Kurator.

Vymahání daní.

I. Jestliže se daň nezaplatí ve lhůtě předepsané nebo nepodá-li se žádost o posečkání nebo o povolení ku splátkám, vymáhá se nedoplatek berní nuceně cestou exekuce reální nebo mobilární; reální exekuce může se provésti toliko cestou soudní, exekuce mobilární toliko cestou politickou. Výkon exekuce přísluší ve městech se zvláštním statutem magistrátům, jinak ukresním hejtmanstvím. Bezprostřední výkon exekuce opatřují:

1. berní vykonavatelé zřízení pro jednotlivé okresy úřadů berních;
2. v oněch místech, kde nejsou zřízeni stálí vykonavatelé berní, svěřen jest úkol tento zvláštním orgánům (t. zv. civilním trestním poslům) ustanoveným od případu k případu okresním hejtmanstvím;
3. v oněch výjimečných případech, kde zvláštní poměry vyhledávají zvlášť energického opatření, nastupuje c. a k. vojsko (vojenská exekuce).

II. Exekuce politická.

Tato vyskytuje se ve třech způsobách a to:

1. jakožto exekuční upomenutí;
2. jako zájem, odhad a dražba movitých statků;
3. jako sekvestrace.

Exekuční upomenutí obstarává všeobecně vykonavatel berní nebo civilní posel trestní tím, že doručuje dlužníku bernímu t. zv. »upomínací lístek«. V případu exekuce vojenské provádí se upomenutí exekuční tím způsobem, že se u dotyčného poplatníka ubytuje vojenský vykonavatel, jemuž se musí bezplatně poskytnouti oběd a přístřeší. Jakmile pak dlužník zadržalou daň složí, musí být vykonavatel vojenský odvolán, a takováto vojenská exekuce obmezena jest vůbec jen na dobu trvající nanejvýš 14 dní.

Bylo-li exekuční upomenutí bezvýsledným, přikročí se k zájmu a odhadu movitostí dlužníkových; o tom sepíše se zájemní a odhadní protokol a předloží se magistrátu, resp. okresnímu hejtmanství, kteréžto nařídí výměrem dražebním veřejnou dražbu, čas a místo výkonu a označí orgán k tomu ustanovený a zvláštním ediktem uloží uveřejnění toho. Za okolností lze však i vzhledem k určité nemovitosti dluhujícímu poplatníku přináležející nebo na závod jím provozovaný vložiti politickou sekvestraci a to dekretem okresního hejtmanství, kteréž zároveň povolá nějakou osobu důvěry hodnou za politického sekvestra.

III. Soudní exekuce.

Jde-li o dražbu nějaké věci nemovité, provádí ji soud na základě výkazu o zadržalosti vypracovaného úřadem berním. Při tom má pak dříve

úřad berní vykonati exekuční zájem a odhad, načež finanční úřad zemský nalézti má o tom, zda přikročiti jest ku třetímu stupni exekuce, či zda dlužníku povoliti jest ještě další lhůtu ku zaplacení daně. Co do výkonu exekuce soudní platí všeobecné předpisy řádu exekučního.

IV. Náklady s každým stupněm exekuce spojené postihují poplatníka daň resp. nedoplatek její dluhujícího. Náklady exekučního upomenutí hraditi jest t. zv. »upomínacími poplatky,« kteréž obnášejí za prvních 7 dní počítaje od doručení upomínacího lístku denně 5 kr. a za dalších 7 dní denně 10 kr. Poplatky připadající za jednotlivé akty exekuce mobilární jsou stanoveny ve zvláštním tarifu. Útraty spojené s exekucí soudní stanoviti má soud na základě seznamu útrat, jejž předložiti má úřad exekuci vedoucí. (Obšírnější statě v ohledu tom vypracovány jsou ve Freibergrově spisu »Handbuch der directen Steuern, ve Vídni II. vyd. r. 1899; dále ve spise Mayrhoferově »Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst,« Vídeň, r. 1894).

V. Pro novou daň výdělkovou (zákon ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z.) i s vedlejšími poplatky vázne zákonné právo zástavní požívající přednosti před všechněmi zástavními právy soukromými k nemovitostem poplatníkovým, jež věnovány jsou výlučně nebo převahou podniku a k tomu zvlášť zařízeny jsou; avšak to platí jen pro ony obnosy daně z výdělku a poplatky vedlejší, kteréž počítaje nazpět ode dne exekučního zcizení zástavního objektu neváznou déle, než 1 rok a 6 měsíců (§ 76 cit. zák.). Berní úřad povinen jest v oněch případech, kde podobné zástavní právo vůbec lpí na nemovitostech poplatníkových (ku př. nemovitosti tovární, mlýnské a pod.) k zachování zmíněné přednosti tohoto práva zástavního vždy do roka po tom, co zadržalost berní vznikla, zakročiti o knihovní zjištění a vůbec předejíti tomu, aby nedoplatky berní narostly za více než za dobu dvou let; rovněž povinny jsou úřady berní postarati se v čas o zahájení reální exekuce v ten způsob, aby byla možna dražba před projitím doby tříleté počítaje ode dne, kdy dospěla zadržalost berní prve zaznamenaná. K případným žádostem o zastavení exekuce béře se všeobecně zřetel jen tehdy, když současně zaplatil se aspoň onen obnos daní, jehož přednostní právo zástavní ohroženo jest nebezpečím výmazu, nebo poskytne-li se jinakým způsobem dostatečná jistota (čl. 58 č. 2 prováděcího nařízení k všeob. dani výdělkové; výn. min. fin. ze dne 28. ledna 1897 č. 35 ř. z.).

Výmaz knihovní.

Výmaz knihovní jest zápis do veřejných knih pozemkových, horních nebo železničních, jímž obmezení nebo pominutí knihovních práv má býti způsobeno.

I. Výmaz věcných práv.

Dle zásady § 1411 o. o. z. jsou práva a závazky v takové vzájemné souvislosti, že zánikem práva závazek a pominutím závazku právo se ruší. Ve příčině práv v knihách zapsaných platí však výjimka z této všeobecné zásady, neboť ke zrušení hypoteky zánik dluhu sám o sobě nestačí, statek hypotekární jest potud stížen právem zástavním, pokud dlužní listina z veřejných knih nebyla vymazána (§ 469 o. o. z.). Výmaz věcných práv musí býti tudíž knihovně proveden a může se tak státi:

1. se svolením oprávněného, když tento vyhotoví dlužníku knihovní kvitanci o zaplacení dluhu, dále v případě § 1444 o. o. z. (na základě